

თავის ყურები კაურატილი 5კგ ჰა-ზე ფასტაკი 0.3ლ ჰა-ზე ან ბი58-2ლ ჰა-ზე;
 ვარდისფერი კონუსი (ქეცი, ნაცარი), სკორი 0.25ლ ან ტერსელი 2კგ ჰა-ზე;
 ყვავილობა (ქეცი, ნაცარი) სტრობი 0.20კგ ჰა-ზე;
 ნასკვი 1.5 სმ. (ქეცი, ნაცარი, მავნებლის კომპლექსი) სტრობი 0.2კგ ჰა-ზე ან ტასპა 0.2ლ ჰა-ზე;
 კაკლის ნაყოფი (ნაყოფამიები, მორღნელი მავნებლები, ქეცი, ნაცარი) პოლირამი 2.5კგ ან სკორი 0.25ლ + კუმულუსი 6კგ, ან მასაი 0.4კგ ან ენვიდორი 0.4ლ + ფასტაკი 0.3ლ ჰა-ზე;

თხილის მავნებელი მავნებლები

თხილის ცხვირგრძელა (*curculio maculatus*) – ხოჭო – შავი ფერისაა და ფარული მონაცრისფრო – ყვითელი ქერცლით. სხეული რომბისებურია, გრძელი და წვრილი ხორთუმით. მავნებელი იკვებება გაუმწეო კვირტებით, შემდეგ ფოთლებით და ნასკვით. მავნებელი კვერცხის დასადებად ხორთუმით ღრწის პატარა ორმოს კანს ნაყოფის ნაზი ნაჭუჭის ზემო ან ცენტრალურ ნაწილს ქსოვილში და დებს კვერცხს. თითოულ ნაყოფში 1-2 კვერცხს. სულ 42-62 კვერცხს. შვიდი დღის შემდეგ მატლები გარდებიან მინაზე და აქვე რჩებიან.

ქიმიური პრძოლის ღონისძიებები:
 მასის პირველ დეკადაში ფასტაკის 0.02% ან ბი-58 0.15% ხსნარი.

თხილის კვირტის ტიპა

ჭიისებრია, აზიანებს საყვავილე და საფოთლე კვირტებს, დაზიანებული კვირტები ძლიერ იბერება. ერთ დაზიანებულ კვირტში 30000-მდე ტიპა შეიძლება აღმოჩნდეს.

ქიმიური პრძოლის ღონისძიებები:
 მასის პირველ დეკადაში მასაი ან ენვიდორი 0.04% ან ომაიტი 0.2% ან ვერტიმექი 0.1%.

თხილის ნაცარი

ნაცარი აზიანებს უმთავრესად ზაფხულის დასაწყისიდან, ფოთლებზე ყლორტებზე, ყვავილებზე, ნაყოფებზე ჩნდება ნაცრისფერი ფიფქი, დაავადებული ფოთლები ყვითლდება და მალე ხშება და ნაადრევად ცვივა.

ქიმიური პრძოლის ღონისძიებები:
 შემოდგომაზე (ფოთლების გაცვენის შემდეგ) ფოთლები უნდა დაინვას, გასაფხულზე და ზაფხულში შეინამლოს 0.3% კუმულუსით ან ვივანდო 0.2% ან სტრობი 0.015%.

საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურები

- ქ. ბათუმი 599 54 66 31
- ქობულეთის მუნიციპალიტეტი 599 54 66 23
- ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი 599 54 66 59
- ქედის მუნიციპალიტეტი 599 54 67 30
- შუახევის მუნიციპალიტეტი 599 54 68 17
- ხულოს მუნიციპალიტეტი 599 54 68 95

**საქართველო, ბათუმი, 6010, ბაქოს ქუჩა № 46ა
 ტელ.: +995 (422) 27 64 65
 www.agrosc.ge**

ა(ა)იკ აგროსკოპის ცენტრი

ხშილის მავნებელი დაავადებები

საინფორმაციო გუკლავი

ქ. ბათუმი
 2018 წელი

კალიფორნიის ზარბაზი

იძლევა 2-3 თაობას. აზიანებს ფოთლებს, ყლორტებს, ნაყოფს, შტამბს. ძლიერი დაზიანების დროს შეუძლია გააბზოს ხე. ფოთლებზე ნაყოფზე და ყლორტებზე ტოვებს ნითელ რგოლებს. შტამბის ქერქზე ჩნდება ნაპარალები, რომელიც შემდეგ ხმება.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: კვირტების დაბერვამდე – მინერალური ზეთის ემულსია;
პეკტოლენიუმი ან ტრინოლ – 2 ან კორუმა ან ოვიპორონი 2.5%.

ვაშლის ჩრჩილი

მაისის თვეში შეიჭრება ახალგაზრდა ფოთლებში. დაზიანებული ფოთლები იხაზება და ტყნება. მასობრივი ყვავილობის დროს მატლები გამოდიან ფოთლის რბილობიდან და უკვე იკვებებიან ფოთლებით. წელნადაში ერთი გენერაცია.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: ფასტაკი ან კონფიდორმაქსი 0.02% ან აქტელიკი 0.1%

ვაშლის ნაყოფთაში

ორი გენერაცია. ვაშლის ყვავილობის პერიოდში მაისის პირველ და მეორე დეკადებში იწყება მავნებლების პეპლების ფრენა რომელიც გრძელდება ორი თვე და მიმდინარეობს კვერცხდება, იქედან გამოსული მატლები იჭრებიან ნაყოფში, ეს ხდება ზირითადად ზაფხულის შუა პერიოდში. მატლები იჩეკება 12-20 დღის ყვავილობის დამთავრების შემდეგ.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: აქტელიკის 0.15% ან ფასტაკი ან კონფიდორმაქსი 0.02%.

მსხლის ნაყოფთაში

ერთი გენერაცია. ჭუპრიდან პეპლის გამოსვლა იწყება ივნისში და მათი ფრენა მთავრდება ივლისის ბოლოს. კვერცხდება ხდება მხოლოდ ღამე პირდაპირ ნაყოფზე. კვერცხიდან გამოსული მატლი იჭრება ნაყოფში და იკვებება თესლით.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: აქტელიკის 0.15% ან ფასტაკი ან კონფიდორმაქსი 0.02%.

აღმოსავლური ნაყოფთაში

პეპელა მურა ნაცრისფერია წელიწადში იძლევა ოთხ თაობას. აზიანებს ყლორტებს სადაც შედის 12—15სმ. რომელიც შემდეგ ხმება.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: აქტელიკის 0.15% ან ბ-58 0.15% ან ფასტაკი;
კონფიდორმაქსი 0.02% ატმის ყლორტი რომ მიადნეს 10-15 სმ.

ვაშლის და მსხლის ძვი

აზიანებს ფოთლებს, ყვავილებს, ნაყოფს, ყლორტს. გაზაფხულზე და ზაფხულში ფოთლებზე მომრგვალო მომწვანო მოყვითალო ლაქები. შემდეგში ყავისფერდება და იხვრიტება. ყვავილები და ახალგაზრდა ნასკვი ხმება და ცვივა. ადრეული დაზიანების დროს ნაყოფი მახინჯდება ხოლო გვიან დაზიანებულ ნაყოფზე ჩნდება მურა ლაქები და სკდება. დაავადებას ხელს უწყობს გაზაფხულზე ხსირი წვიმები.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: კაურიტილი 0.3% ან სკორი ან ტასპა 0.02%;
სტრობი 0.015% ან სპილენძის ქლორფანგის 0.4%

ნაყოფის სიმაგალი

ზიანდება ნაყოფი და იშვიათად ყვავილები და ფოთლები. დაავადება ჩნდება ნაყოფზე დაზიანების ადგილთან მურა ფერის ლაქა რომელიც შემდგომ იზრდება. შემდეგ იფარება მთლიანი ნაყოფი. ნაყოფი გამოიყურება მოხარშულივით. ძირითადი დაავადების გადამტანი არიან მავნებლები.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: კაურიტილი 0.3% ან სკორი ან ტასპა 0.02%;
სტრობი 0.015% ან სპილენძის ქლორფანგის 0.4% ან სვირი 0.1%;
ტელდორი 0.1%.

ატმის ზეთის სისხაჰა

ახალგაზრდა ფოთლები სქელდება და არათანაბარი ზრდის დროს ზუჭუჭებიან რამოდენიმე დღის შემდეგ იცვლიან ფერს მოყვითალო-მწვანე, ვარდისფერი და იასამნისფერი. ასეთი ფოთლები დროზე ადრე ხმებიან. ხშირად ყლორტებიც ხმება. ასევე ავადდება ნაყოფიც, რომელზეც ჩნდება ამობურცული სიმსივნეები. აღნიშნული დაავადება ერთ-ერთი ძლიერია რაც უჩნდება ატამს.

ქიმიური ბრძოლის ღონისძიებები:
პრეპარატი: კაურიტილი 0.3% ან სკორი ან ტასპა 0.02%;
სპილენძის ქლორფანგის 0.4% ბორდოს ნარევი 1%.

ძიმიური ბრძოლის ვადაში

კვირტების დაბერვამდე მინ. ზეთის ემულსიის გამოყენება 20-25კგ ჰა-ზე;